

ŽIVOTNO OSIGURANJE

Čupić, Maja

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:828563>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo i financije

MAJA ČUPIĆ

ZAVRŠNI RAD

ŽIVOTNO OSIGURANJE

Split, svibanj 2021.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Preddiplomski stručni studij Računovodstvo i financije

Predmet: Osiguranje i reosiguranje

ZAVRŠNI RAD

Kandidat: Maja Čupić

Naslov rada: Životno osiguranje

Mentor: Dr. sc. Domagoja Buljan Barbača

Split, svibanj 2021.

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
SUMMARY	2
1. UVOD	3
2. POJAM I DEFINICIJA OSIGURANJA	4
3. PODJELA OSIGURANJA	9
3.1. Podjela osiguranja po različitim kriterijima	9
3.2. Podjela osiguranja po skupinama	10
4. ŽIVOTNO OSIGURANJE	13
4.1. Odredbe Općih uvjeta za osiguranje života	13
4.2. Obilježja životnog osiguranja	13
4.3. Vrste životnog osiguranja	14
4.3.1. Osiguranje za slučaj smrti i doživljenja	14
4.3.2. Riziko osiguranje	15
4.3.3. Osiguranje u slučaju doživljenja	15
4.3.4. Ostala osiguranja života	15
5. ANALIZA PONUDE ŽIVOTNOG OSIGURANJA OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA AGRAM LIFE d.d.	17
5.1. Proizvodi osiguranja života	21
5.2. ALIFE^{GARANT} s primjerom police osiguranja	23
6. ZAKLJUČAK	28
LITERATURA	29
POPIS TABLICA	30
POPIS SLIKA	31
POPIS GRAFIKONA	32

SAŽETAK

Naziv ovog završnog rada je Životno osiguranje. U radu se definira pojam životnog osiguranja i analiziraju podjele i vrste životnih osiguranja. Životno osiguranje predstavlja osiguranje osobe protiv rizika smrti, rizika doživljenja i nekih drugih dopunskih rizika. U slučaju smrti osiguranika, osiguravajuće društvo isplaćuje određeni iznos osigurnine korisniku osiguranja, kojeg je na polici osiguranja naveo ugovaratelj osiguranja. Ugovaratelj odnosno osiguranik plaća društvu za osiguranje cijenu osiguranja, tj. premiju osiguranja navedenu na samoj polici osiguranja.

U Republici Hrvatskoj na tržištu osiguranja 3 društva obavlja isključivo poslove životnog osiguranja, a 8 društava poslove neživotnih i životnih osiguranja.

Primjer obuhvaćen ovim radom je društvo za osiguranje AGRAM LIFE osiguranje d.d. Prikazani su proizvodi životnog osiguranja tog osiguravajućeg društva, kao i primjer police osiguranja života.

Ključne riječi: životno osiguranje, društvo za osiguranje, polica osiguranja.

SUMMARY

This paper is called Life insurance. This paper defines the term of life insurance, and analyses the division and types of life insurance. Life insurance represents ones insurance against the risk of death, the risk of experiencing and some other additional risks. In a case of death of the insured, the insurance company pays the insured a certain amount of insurance money stated by the policyholder on the insurance policy. The policyholder, apropos the insured pays the insurance company the cost of insurance, i.e. the insurance premium stated on the policy itself.

In the Republic of Croatia on the market of insurance three insurance companies preform exclusively life insurance businesses and eight insurance companies deal with non-life and life insurance.

The example covered by this paper is the insurance company AGRAM LIFE d.d. The paper shows their products of life insurance as well as an example of a life insurance policy.

Key words: life insurance, insurance company, insurance policy.

1. UVOD

Osiguranje pruža zaštitu od posljedica djelovanja različitih opasnosti po ljude i njihovu imovinu. Razlikuju se dvije skupine osiguranja: neživotna i životna osiguranja, a tema ovog rada je životno osiguranje.

U ovom radu podijeljenom u 6 dijelova korištena je znanstvena i stručna literatura, važeći Zakon o osiguranju te internetski izvori Hanfe. HUO-a i osiguravajućeg društva AGRAM LIFE osiguranje d.d.

Nakon uvoda, u drugom dijelu ukratko se definira pojam osiguranje, a u slijedećem dijelu objašnjava se podjela osiguranja po različitim kriterijima i po skupinama. Četvrti dio pobliže analizira i definira životno osiguranje, dok se u petom predstavljaju proizvodi životnog osiguranja osiguravajućeg društva AGRAM LIFE osiguranje d.d. i analiza primjera police životnog osiguranja. Šesti dio predstavlja zaključak izveden nakon istraživanja i analiza provedenih u toku rada.

2. POJAM I DEFINICIJA OSIGURANJA

Oduvijek su ljudi težili za zaštitom od opasnosti koje su ugrožavale njihove živote i imovinu, bilo da je to uzrokovala neka prirodna sila ili sam čovjek svojim djelovanjem. Nekad davno posljedice nepredviđenih događaja čovjek je rješavao priložima rodbine, sela ili neke druge zajednice. S vremenom je shvaćena nužnost da zajednički doprinose i time osiguraju naknadu onome kome se neka opasnost dogodi.

„Ovakav povijesni pristup potpuno definira i suvremeno osiguranje kao djelatnost pružanja ekonomske zaštite od određenih opasnosti koje ugrožavaju osobe i imovinu. Prema Rejdi osiguranje je metoda transfera rizika s osiguranika na osiguratelja, koji prihvaća naknaditi slučajne štete onima kod kojih su nastale i raspodijeliti ih na sve članove rizične zajednice na načelima uzajamnosti i solidarnosti. Logičnim se nameće definirati osiguranje posebno sa stajališta pojedinca, a posebno sa stajališta društva. Ugovorom o osiguranju sa stajališta pojedinca rizik se dijeli na mnoštva subjekata izloženih istoj opasnosti, pri čemu je cijena (premija) znatno niža od one koju bi pojedinac sam platio za otklanjanje posljedica događaja koji mu se dogodio. Osiguranje je sa stajališta društva gospodarski instrument za smanjivanje i uklanjanje rizika procesom kombiniranja dovoljnog broja izlaganja istovjetnim rizicima, kako bi smo mogli predvidjeti gubitke za promatranu skupinu kao cjelinu.“¹

Dvije osnovne funkcije osiguranja su: funkcija naknade štete i funkcije preventive. Prva osnovna funkcija osiguranja je funkcija naknada štete koja je osnovni razlog postojanja osiguranja. Ugovorom o osiguranju osiguranik plaća premiju osiguranja, a u slučaju nastupanja osiguranog slučaja osiguratelj plaća naknadu štete. Preventivom se poduzimaju mjere za sprječavanje i smanjivanje mogućnosti nastanka događaja sa štetnim posljedicama.

Ostale funkcije osiguranja su: socijalna funkcija, razvojna funkcija, psihološka funkcija i antiinflacijska funkcija.

Prema Zakonu o osiguranju, Članak 3. definirano je da je društvo za osiguranje pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja obavlja poslove životnog ili neživotnog osiguranja, koja ima

¹ Stipić, M. (2008) *Osiguranje s osnovama reosiguranja*. Split, Sveučilište u Splitu, str. 18-19

odobrenje Agencije za obavljanje poslova osiguranja i upisana je u sudski registar nadležnog trgovačkog suda.²

Osiguranje predstavlja odnos temeljen na ugovoru o osiguranju. Jedna ugovorna strana (osiguratelj) obvezuje drugoj ugovornoj strani (ugovaratelju) da će određenoj osobi (osiguraniku) isplatiti naknadu (osigurninu) za nastalu štetu koja je predviđena ugovorom. Osiguranik na temelju ugovora o osiguranju osiguratelju plaća premiju osiguranja.

„Polica osiguranja i uvjeti osiguranja predstavljaju ugovor o osiguranju. Osnovni elementi police osiguranja su:

- ugovorne strane
- osigurana stvar ili osoba
- osigurani rizik
- trajanje osiguranja i vrijeme pokrića
- iznos osiguranja
- iznos premije
- datum izdavanja police
- potpisi ugovornih strana.”³

Društvo za osiguranje prima uplate cijene osiguranja (premija), a kada nastane određena šteta odnosno osigurani rizik, ima obvezu isplate naknade (osigurnine).

Ugovaratelj osiguranja je pravna ili fizička osoba koja s osiguravajućim društvom sklapa ugovor o osiguranju, plaća cijenu osiguranja te ima pravo na isplatu naknade ili za to može odrediti drugu osobu (korisnik).

Osiguranik je pravna ili fizička osoba čija se imovina, život i/ili zdravlje osigurava. Ima pravo potraživati isplatu naknade od osiguratelja u slučaju da nastupi osigurani slučaj. Uglavnom su ugovaratelj i osiguranik ista osoba, iako se može sklopiti osiguranje za tuđi račun (npr. osiguranje osoba – poslodavac sklapa ugovor o zdravstvenom osiguranju za svoje djelatnike).

² Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 112/18 i 63/20, čl. 3.

³ Hanfa: Osiguranje [Internet] raspoloživo na: <https://www.hanfa.hr/getfile.ashx/?fileId=42496> [17.04.2021.]

Korisnik osiguranja je osoba koja ima pravo na isplatu naknade u slučaju nastanka osiguranog događaja temeljem ugovora o osiguranju. U slučaju nastupa osiguranog rizika osigurana svota se isplaćuje osiguraniku ili korisniku kojeg je ugovorom odredio ugovaratelj.

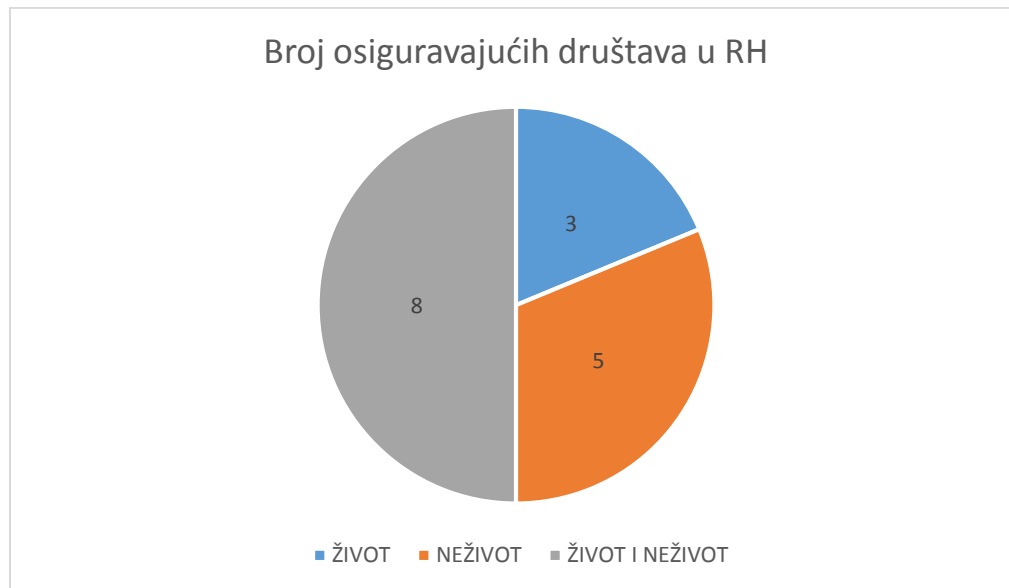
„Poslove osiguranja u Hrvatskoj mogu obavljati:

- društva za osiguranje sa sjedištem u Hrvatskoj
- društva za osiguranje iz druge države članice (države članice Europske unije ili Europskog gospodarskog prostora) koje imaju pravo obavljati poslove osiguranja na području Hrvatske neposredno ili preko podružnice osnovane u Hrvatskoj
- podružnice stranih društava za osiguranje osnovane u Hrvatskoj koje su dobile dozvolu Hanfe za obavljanje poslova osiguranja.”⁴

⁴ Hanfa: Osiguranje [Internet] raspoloživo na: <https://www.hanfa.hr/getfile.ashx/?fileId=42496> [17.04.2021.]

Na grafikonu broj 1 prikazana je struktura broja društava na tržištu osiguranja prema njihovoj pripadnosti temeljenoj na podjeli na život, neživot i mješovito osiguranje.

Grafikon 1. Broj osiguravajućih društava u 2019.

Izvor: Izrada autora prema Hrvatski ured za osiguranje (2019): Ključne informacije o tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj 2019. [Internet] <https://huo.hr/hr/publikacije/statisticke-publikacije/> [17.04.2021.]

Iz grafikona je vidljivo da je na tržištu osiguranja na kraju 2019. godine poslovalo ukupno 16 društava za osiguranje, od čega su se 3 bavila isključivo životnim osiguranjem, 5 neživotnim i 8 društava i životnim i neživotnim osiguranjem (mješovitim).

Tablica 1 prikazuje popis osiguravajućih društava na tržištu osiguranja te poslove osiguranja kojima se bave.

Tablica 1. Poslovi osiguranja osiguravajućih društava u RH

Društvo za osiguranje	Poslovi osiguranja
1. Adriatic osiguranje d.d.	neživot
2. Agram Life osiguranje d.d.	život
3. Allianz Hrvatska d.d.	složeno (život i neživot)
4. Croatia osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
5. Euroherc osiguranje d.d.	neživot
6. Generali osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
7. GRAWE Hrvatska d.d.	složeno (život i neživot)
8. HOK osiguranje d.d.	neživot
9. Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	neživot
10. Izvor osiguranje d.d.	neživot
11. Merkur osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
12. OTP osiguranje d.d.	život
13. Triglav osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
14. UNIQUA osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
15. Wiener osiguranje Vienna Insurance Group d.d.	složeno (život i neživot)
16. Wüstenrot životno osiguranje d.d.	život

Izvor: Izrada autora prema Hrvatski ured za osiguranje (2020): Tržište osiguranja u 2020. [Internet] raspoloživo na: https://huo.hr/upload_data/site_files/trziste-osiguranja-2020.pdf [17.04.2021.]

3. PODJELA OSIGURANJA

3.1. Podjela osiguranja po različitim kriterijima

Postoje različiti kriteriji po kojima vršimo podjelu društava za osiguranje.

Ukoliko se promatra činjenica tko je osiguranik, osiguranje može biti osiguranje pravne osobe ili osiguranje fizičke osobe.

Obzirom na rizik koje osiguranje pokriva, osiguranje se dijeli na: osiguranje imovine (privatna imovina, industrija, usjevi, životinje, odgovornost), osiguranje motornih vozila (kasko, automobilska odgovornost), osiguranje transporta i kredita te osiguranje osoba (nezgoda, život).

Osiguranje može biti individualno osiguranje i kolektivno osiguranje.

Prema predmetu osiguranja razlikuje se: osiguranje imovine (nepokretne stvari, pokretne stvari, imovinski interesi), transportno i kreditno osiguranje, osiguranje osoba.

Po kriteriju mjesta rizika razvrstana su na: kopneno osiguranje, pomorsko osiguranje i zračno osiguranje.

Prema načinu izravnjanja rizika dijeli se na: unutarnje osiguranje (u potpunosti ih provodi osiguratelj) i uzajamno osiguranje (dio rizika osiguratelj predaje u suosiguranje i reosiguranje).

Kriterij načina pokrića rizika osiguranje dijeli na: premijsko, uzajamno i socijalno.

Osiguranje se može sklopiti kao dobrovoljno i obvezno.

Prema kriteriju strukture premije osiguranja su: riziko osiguranja i mješovita osiguranja.

3.2. Podjela osiguranja po skupinama

Osiguranja mogu biti neživotna i životna.

„Neživotna osiguranja dijele se na sljedeće vrste osiguranja:

1. osiguranje od nezgode, uključujući ozljede na radnom mjestu i profesionalne bolesti
2. zdravstveno osiguranje
3. osiguranje cestovnih vozila, osim tračnih vozila koje pokriva sva oštećenja ili gubitak
4. osiguranje tračnih vozila koje pokriva sva oštećenja ili gubitak tračnih vozila
5. osiguranje zračnih letjelica koje pokriva sva oštećenja ili gubitak zračnih letjelica
6. osiguranje plovila (morskih, riječnih, jezerskih plovila i plovila za plovidbu kanalima)
7. osiguranje robe u prijevozu uključujući robu, prtljagu i druga dobra koje pokriva sva oštećenja ili gubitak robe u prijevozu ili prtljage, bez obzira na oblik prijevoza
8. osiguranje od požara i elementarnih šteta koje pokriva sva oštećenja ili gubitak imovine, ... kao posljedica djelovanja požara, eksplozije, oluje, elementarnih nepogoda osim oluje, atomske energije, pomicanja tla i ostalih dopunskih opasnosti
9. ostala osiguranja imovine koja pokrivaju sva oštećenja ili gubitak imovine ... kao posljedica svakog drugog događaja kao što je primjerice krađa ...
10. osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizlaze iz upotrebe motornih vozila na vlastiti pogon, uključujući odgovornost prijevoznika
11. osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizlaze iz upotrebe zračnih letjelica, uključujući odgovornost prijevoznika
12. osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila (morskih, riječnih i jezerskih plovila i plovila za plovidbu kanalima) koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizlaze iz upotrebe morskih, riječnih, jezerskih plovila i plovila za plovidbu kanalima, uključujući odgovornost prijevoznika
13. ostala osiguranja od odgovornosti koja pokrivaju sve vrste odgovornosti osim onih iz vrsta osiguranja iz točaka 10., 11., i 12.
14. osiguranje kredita koje pokriva sljedeće: nesolventnost (opću), izvozne kredite, kredite s obročnim otplatama, hipotekarne kredite, poljoprivredne kredite i druge kredite i zajmove

15. osiguranje jamstava koje pokriva sljedeće: izravno i neizravno jamstvo
16. osiguranje raznih financijskih gubitaka (profesionalne rizike, nedostatne prihode, loše vrijeme, izgubljen dobit, nepredviđene troškove općenite vrste, nepredviđene poslovne troškove, gubitak tržišne vrijednosti, gubitak najamnine odnosno prihoda, druge posredne poslovne gubitke, druge neposlovne financijske gubitke, druge oblike financijskih gubitaka)
17. osiguranje troškova pravne zaštite pokriva troškove pravne zaštite i troškove sudskog ili kojeg drugog postupka
18. osiguranje pomoći (asistencija) je osiguranje koje pokriva pomoć pruženu osobama koje zapadnu u teškoće za vrijeme puta, izvan doma ili uobičajenog boravišta. ...

Životna osiguranja dijele se na sljedeće vrste osiguranja:

1. životna osiguranja:
 - a) osiguranje života koje pokriva sljedeće rizike: osiguranje života za slučaj doživljenja, osiguranje života za slučaj smrti, mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja, osiguranje života s povratom premija, osiguranja kritičnih bolesti, doživotno osiguranje za slučaj smrti i ostala osiguranja života
 - b) rentno osiguranje je osiguranje periodičnih isplata tijekom određenog razdoblja ili doživotno
 - c) dopunska osiguranja uz osiguranje života su osiguranja koja se ugovaraju uz životno osiguranje i pokrivaju primjerice rizike: ozlijede uključujući nesposobnost za rad, smrti zbog nezgode i invaliditeta zbog nezgode ili bolesti
2. osiguranje za slučaj vjenčanja ili sklapanja životnog partnerstva ili rođenja je osiguranje koje pokriva rizik vjenčanja ili sklapanja životnog partnerstva ili doživljenja unaprijed određene dobi ili rođenja
3. osiguranje života i rentno osiguranje kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja je osiguranje vezano uz vrijednost udjela UCITS fonda kako je definiran zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom, uz vrijednost imovine unutarnjeg fonda ili uz dionički indeks, odnosno drugu referentnu vrijednost

4. tontine su osiguranja u kojima se osnivaju udruženja članova kako bi zajednički kapitalizirali svoje doprinose i potom raspodijelili tako prikupljena sredstva preživjelim članovima ili korisnicima umrlih članova
5. osiguranje s kapitalizacijom isplate je osiguranje temeljeno na aktuarskim izračunima kod kojeg se u zamjenu za jednokratno, odnosno višekratno plaćanje unaprijed ugovorenog iznosa premije preuzimaju obveze isplate iznosa u određenoj visini kroz određeno razdoblje
6. upravljanje sredstvima zajedničkih mirovinskih fondova koji uključuju očuvanje kapitala ili plaćanje minimalnih kamata.”⁵

⁵ Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 30/15, 112/18, 63/20, 133/20 čl. 7.

4. ŽIVOTNO OSIGURANJE

„Osiguranje života je osiguranje osobe za ugovoreni događaj i vrijeme za koje je ugovoreno osiguranje. Ako osigurani slučaj nastupi u ugovorenom roku, osiguratelj je obavezan isplatiti osiguranu svotu. Životno osiguranje sadržava štednu komponentu, na temelju koje se formira matematička pričuva. Sredstva osiguranja života su posebno zaštićena zakonskim propisima. Ta se zaštita sastoji u tome da se sredstva osiguranja života ne mogu koristiti za izmirenje obveza po drugim vrstama osiguranja (neživotnim osiguranjima). Ona se posebno vode i posebno bilanciraju. Kod životnih osiguranja polica osiguranja, uz ostalo, mora sadržavati ime i prezime, te datum rođenja osoba na čiji se život odnosi osiguranje, te događaj i rok u kojem ovisi nastanak prava na zahtijevanje isplate osigurane svote. Ta osiguranja se zaključuju na rok duži od godine dana (10,15 ili više godina), pa su formirana sredstva iz tog osiguranja sa stajališta vremena izuzetno kvalitetna i mogu se plasirati/ulagati na duže rokove i poslužiti kao dodatni izvor akumulacije za razvoj zemlje.”⁶

4.1. Odredbe Općih uvjeta za osiguranje života

Opći uvjeti za osiguranje života sastavni su dio ugovora o osiguranju života koji se zaključuje isključivo na temelju pismene ponude. Ugovaratelj osiguranja je osoba koja sklapa ugovor o životnom osiguranju. Korisnik osiguranja je osoba u čiju se korist ugovor sklapa, a osoba o čijem doživljenju ili smrti ovisi isplata osigurane svote naziva se osiguranik.

4.2. Obilježja životnog osiguranja

„Obilježja životnog osiguranja sadržana su u sljedećem:

- rizik prerane smrti izračunava se na temelju dvaju ključnih čimbenika: dob i spol
- međusobne dugoročne obveze ugovornih strana
- fiksna visina premije za cijelo razdoblje trajanja ugovora
- štedna komponenta u premijama mnogih oblika životnih osiguranja
- novčane uplate premija prethode izdavanju polica
- mogućnost prijenosa prava na osigurninu s ugovaratelja na vjerovnika (vinkulacija).”⁷

⁶ Bijelić, M. (2002) *Osiguranje i reosiguranje*. Zagreb: Tectus d.o.o., str. 292-293

⁷ Ćurak, M. i Jakovčević, D (2007) *Osiguranje i rizici*. Zagreb: RRIF plus – d.o.o., str. 147-148

4.3. Vrste životnog osiguranja

Osnovni oblici osiguranja života su:

1. osiguranje za slučaj smrti i doživljenja
2. riziko osiguranje
3. osiguranje za slučaj doživljenja.

4.3.1. Osiguranje za slučaj smrti i doživljenja

Osiguranje za slučaj smrti i doživljenja naziva se još i mješovito osiguranje. Pruža osigurateljno pokriće i za slučaj smrti i za slučaj doživljenja. Osim riziko komponente, drugo osnovno svojstvo ove vrste osiguranja je štedna komponenta. Osigurana svota isplaćuje se u slučaju smrti ili doživljenja kraja ugovorenog roka osiguranja. Korisnik osiguranja osigurava pokriće troškova pogreba i određenu ekonomsku zaštitu svojim nasljednicima.

Može se zaključiti kao individualno (pojedinačno) i kolektivno (grupno). Kolektivno osiguranje najviše koriste pravne osobe (poslodavci za svoje djelatnike). Isplatom osigurane svote za doživljenje djelatniku, poslodavac kao ugovaratelj osiguranja prebacuje svoju obvezu za isplatu otpremnine na osiguratelja. Ako je poslodavac, kao ugovaratelj osiguranja, korisnik mješovitog osiguranja na uplaćene premije životnog osiguranja ne obračunavaju se niti plaćaju porezi i doprinosi kao na plaću djelatnicima, a premija osiguranja se tretira kao porezno priznati rashod. Osigurani iznos u slučaju smrti isplaćuje se nasljednicima i nije oporeziv. Ako je poslodavac ugovaratelj i korisnik koji želi isplatiti osigurninu osiguranim djelatnicima, onda postoji obveza obračuna i uplata poreza i doprinosa kao na plaće na osnovicu koju čini ukupna vrijednost uplaćenih premija.

Mješovito životno osiguranje precizno određuje uvjete i vrijeme na koje se zaključuje ugovor. Cjelokupna vrijednost osigurnine isplaćuje se korisniku osiguranja u slučaju prerane smrti uslijed bolesti, a za rizik smrti uslijed nezgode isplaćuje se višestruka osigurana svota.

Ova vrsta osiguranja je u praksi najzastupljenija upravo zbog atraktivnosti koje proizlazi iz osiguranja rizika prerane smrti i beneficija koje osiguranik može ostvariti ako nadživi ugovoreni rok.

4.3.2. Riziko osiguranje

Riziko osiguranje je najstarija vrsta životnih osiguranja s kojom se pokriva samo rizik smrti osiguranika. Ima unaprijed određen rok trajanja i ako se dogodi smrt osiguranika isplaćuje se osigurana svota. U suprotnom, osiguratelj zadržava uplaćenu premiju. Ova vrsta osiguranja ne sadrži štednu komponentu pa je stoga premija niska.

4.3.3. Osiguranje u slučaju doživljenja

Osiguranje u slučaju doživljenja pokriva samo rizik doživljenja. Ako osiguranik doživi datum isteka osiguranja, osiguratelj mu isplaćuje osiguranu svotu. U slučaju njegove smrti u tom roku, osiguratelj zadržava uplaćenu premiju.

4.3.4. Ostala osiguranja života

Doživotno osiguranje za slučaj smrti obuhvaća cijelo razdoblje života osiguranika. Ugovorena svota isplaćuje se korisniku bez obzira na to kad se dogodila osiguranikova smrt.

Osiguranje kritičnih bolesti je vrsta životnog osiguranja u kojoj osiguravateljeva obveza isplate ugovorene svote nastupa u trenutku kada osiguranik oboli od neke od kritičnih bolesti u razdoblju trajanja police osiguranja.

U ostala osiguranja života spada i štedno osiguranje djece. Djeca se mogu osiguravati od navršenog 91 dana života do isteka 13. godine života. Osiguranje može trajati najdulje do isteka 20. godine života.

Tablica 2 prikazuje broj novih životnih osiguranja u 2019. godini u Republici Hrvatskoj te zastupljenost svih vrsta osiguranja života.

Tablica 2. Broj novih životnih osiguranja u 2019. godini

ŽIVOTNA OSIGURANJA	BROJ NOVIH OSIGURANJA
Osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja (mješovito osiguranje)	33.432
Osiguranje za slučaj smrti	32.946
Osiguranje za slučaj doživljenja	4.529
Doživotno osiguranje za slučaj smrti	2.656
Osiguranje kritičnih bolesti	1.896
Ostala osiguranja života	169

Izvor: Izrada autora prema Hrvatski ured za osiguranje (2019): Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2019. [Internet] raspoloživo na: <https://huo.hr/hr/publikacije/statisticke-publikacije/> [24.04.2021.]

Iz tablice je vidljivo da je najzastupljenije osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja (mješovito osiguranje), a zatim slijedi osiguranje za slučaj smrti dok su ostale vrste osiguranja života manje zastupljene.

5. ANALIZA PONUDE ŽIVOTNOG OSIGURANJA OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA AGRAM LIFE d.d.

AGRAM LIFE osiguranje d.d. je društvo registrirano za obavljanje poslova životnih osiguranja, zdravstvenih osiguranja te osiguranja od nezgode. Osnovano je 1997. godine i u potpunosti je u hrvatskom vlasništvu. Posluje u pet podružnica, devet zastupstava i dvadesetak prodajnih mjesta na području cijele države.

Društvo kroz svoju misiju pretvaranja svakodnevnog rizika u trajnu vrijednost i pružanje kvalitetne brige za očuvanje zdravlja podiže svijest o važnosti kvalitete življenja.

Struktura organizacije dijeli se na 4 sektora: prodaja, šteta, financije i informatika.

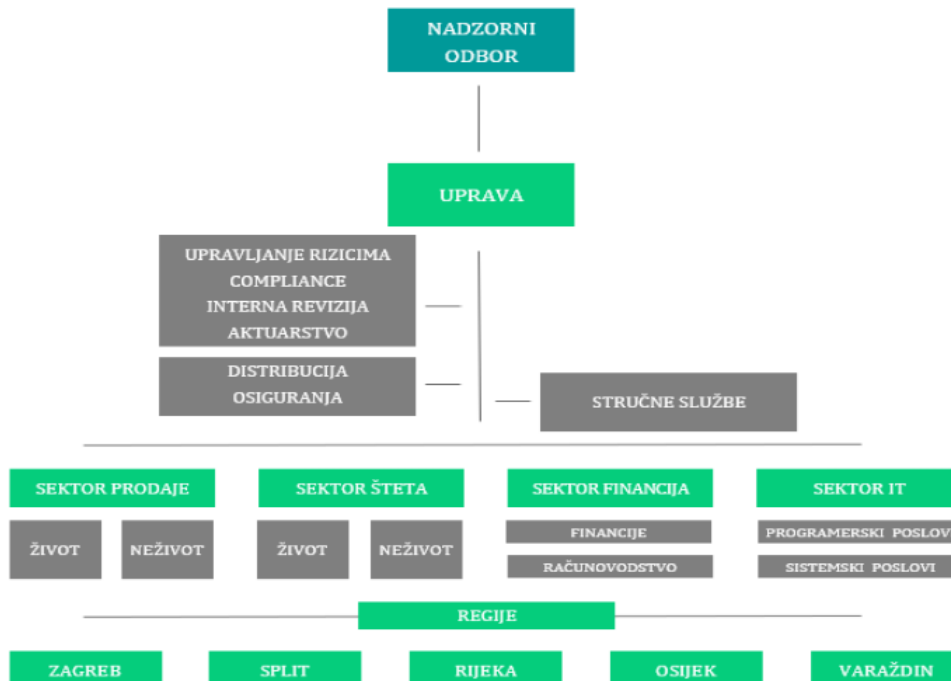
Poslove nadzora poslova Društva vodi Nadzorni odbor, sukladno propisanim Zakonom o trgovačkim društvima i Zakonom o osiguranju. Članovi Nadzornog odbora moraju ispunjavati uvjete propisane Pravilnikom o uvjetima za obavljanje funkcije člana Uprave i člana Nadzornog odbora koje je donijela Hanfa. Mandat članova traje 4 godine.

Predsjednik Uprave i dva člana vode poslove i odgovorni su za poslovanje Društva. Poslovanje mora biti sukladno odredbama Zakona o osiguranju i Zakonu o trgovačkim društvima i ostalim propisima koji su na temelju njih doneseni.

Nadzorni odbor i Uprava Društva brinu za stabilnost poslovanja i zajedno sa svojim djelatnicima nastoje održati profesionalnost i kvalitetnu uslugu te tako svojim osiguranicima pružiti financijsku sigurnost i očuvanje zdravlja.

Organizacijska struktura prikazana je na slici broj 1.

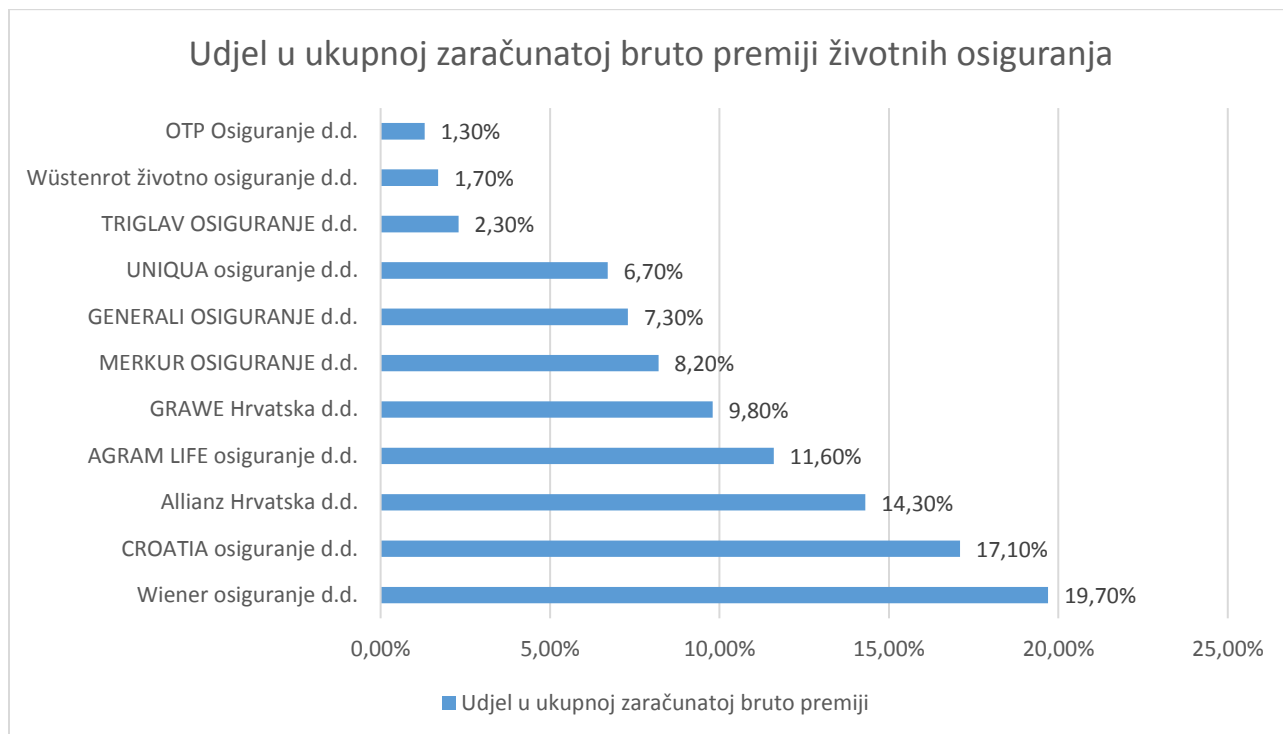
Slika 1. Shema organizacijske strukture društva

Izvor: AGRAM LIFE osiguranje d.d. (2020) [Internet] raspoloživo na: <https://www.agramlife.hr/wp-content/uploads/2021/04/SFCR-AL-2020.pdf> [25.04.2021.]

AGRAM LIFE osiguranje d.d. je u 2020. godini, na tržištu životnih osiguranja po kriteriju bruto zaračunate premije zauzelo četvrtu poziciju, dok je desetu poziciju zauzelo na ukupnom tržištu osiguranja u RH.

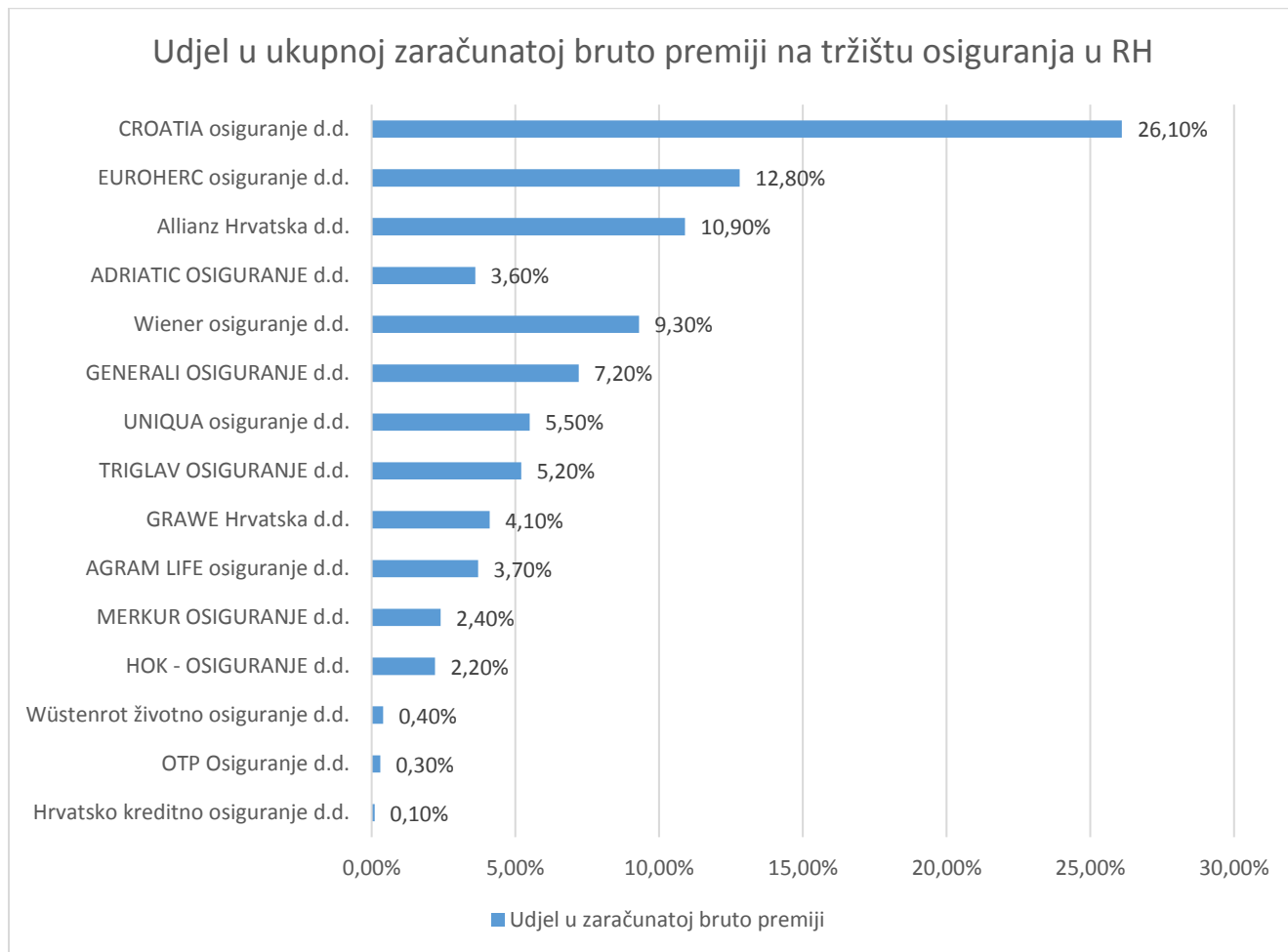
Grafikon 2. Udjeli u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji životnih osiguranja na tržištu Republike Hrvatske

Izvor: Izrada autora prema Hanfa (2020) Privremenim nerevidiranim podacima za tržište osiguranja – životna osiguranja, na dan 31. prosinca 2020. [Internet] raspoloživo na: <https://www.hanfa.hr/publikacije/statistika/#section1> [25.04.2021.]

AGRAM LIFE osiguranje d.d. je ostvarilo 4. poziciju na tržištu životnih osiguranja u Republici Hrvatskoj. Tržišni udjel u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji životnih osiguranja povećan je na 11,6%.

Grafikon 3. Udjeli u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji na tržištu osiguranja Republike Hrvatske

Izvor: Izrada autora prema Hanfa (2020) Privremenim nerevidiranim podacima za tržište osiguranja – ukupno, na dan 31. prosinca 2020. [Internet] raspoloživo na: <https://www.hanfa.hr/publikacije/statistika/#section1> [25.04.2021.]

Na ukupnom tržištu osiguranja Republike Hrvatske osiguravajuće društvo AGRAM LIFE osiguranje d.d. zauzelo je desetu poziciju što je prikazano na grafikonu 3.

5.1. Proizvodi osiguranja života

Životno osiguranje pruža financijsku zaštitu od posljedica neizvjesnih događaja vezanih uz život osigurane osobe. Štednja koja omogućuje životno osiguranje može se iskoristiti za očuvanje životnog standarda u kasnijim godinama, a u slučaju iznenadnog gubitka člana obitelji financijski lakše prebroditi.

Premiju životnog osiguranja plaćaju svi koji si žele osigurati sredstva za pristojan životni standard u mirovini, svi koji žele uštedjeti novac, prikupiti sredstva za školovanje djece ili njihov lakši početak samostalnog života, osigurati otplatu kredita te u slučaju smrti povećati nasljedstvo za svoje nasljednike.

Polica mješovitog osiguranja garantira isplatu osigurnine u slučaju doživljenja isteka osiguranja. Osiguranik odnosno korisnik sudjeluje u dobiti osiguratelja koje se ostvaruje nakon isteka treće godine trajanja osiguranja, a isplaćuje zajedno s isplatom osigurane naknade.

Društvo, u skladu s policom i Uvjetima osiguranja, u slučaju smrti tijekom trajanja osiguranja isplaćuje osiguranu svotu korisniku osiguranja.

Uz osiguranje života može se zaključiti dopunsko osiguranje od posljedica nesretnog slučaja.

Polica osiguranja života može se ugovoriti za sve zdrave osobe od 14 do 65 godine života, uz iznimku za riziko osiguranja i osiguranja života u korist djeteta za koja osiguranik treba imati između 18 i 60 godina života.

Osiguranja sa štednom komponentom zaključuju se na dulji rok jer je samim time i osigurana svota veća, najčešće od 10 do 25 godina, a za riziko osiguranja na rok od 2 do 30 godina.

O iznosu premije, dinamici plaćanja, vremenu trajanja osiguranja, zdravstvenom stanju osiguranika i o vrsti police životnog osiguranja ovisi visina osigurane svote.

Društvo AGRAM LIFE osiguranje d.d. u svojoj ponudi proizvoda životnih osiguranja nudi:

- ALIFE^{CLASSIC} , ALIFE^{PLUS}
- ALIFE^{GARANT}
- ALIFE^{JUNIOR}
- ALIFE^{RISIKO}
- ALIFE^{RISIKO C} .

ALIFE^{CLASSIC} je polica osiguranja života po kojoj se društvo obvezuje isplatiti osiguraniku ili osobi koju on odredi (korisniku) osiguranu svotu za slučaj doživljenja ugovorene dobi osiguranika ili za slučaj njegove ranije smrti uslijed bolesti – prije isteka police.

ALIFE^{PLUS} je paket polica osiguranja života po kojoj se društvo obvezuje isplatiti osiguraniku ili osobi koju on odredi (korisniku) osiguranu svotu za slučaj doživljenja ugovorene dobi osiguranika ili za slučaj njegove ranije smrti – prije isteka police. Uz ovu policu obvezno se ugovora i dodatno (dopunsko) osiguranje. Osiguratelj se obvezuje isplatiti osiguraniku ili korisniku osigurninu ako za vrijeme trajanja police nastupi nesretni slučaj i/ili smrt zbog nesretnog slučaja, invalidnost kao posljedica tjelesne ozljede iz nesretnog slučaja i bolničko liječenje kao posljedica tjelesne ozljede iz nesretnog slučaja.

ALIFE^{JUNIOR} je polica životnog osiguranja s naglašenom štednom komponentom u korist maloljetnog djeteta (korisnika) s terminom isplate nakon navršenih 18 godina korisnika osiguranja. Jedinstveni je ugovor o osiguranju života s osnovnim i dodatnim osiguranjem.

ALIFE^{RISIKO} je polica osiguranja života za slučaj smrti osigurane osobe bez štedne komponente s pripadajućom osigurninom. Mogu se osigurati zdrave osobe od 18 do 65 godina. Trajanje osiguranja ugovora se od 1 do 35 godina.

ALIFE^{RISIKO C} je polica osiguranja života za slučaj smrti koja nema štednu komponentu s konstantnom svotom. Namijenjena je svima koji žele osigurati sigurnu budućnost svoje obitelji za slučaj smrti, smrti nezgode, trajne invalidnosti. Može se koristiti kao instrument osiguranja kredita.

5.2. ALIFE^{GARANT} s primjerom police osiguranja

ALIFE^{GARANT} je paket polica osiguranja života s osnovnim i dodatnim (dopunskim) osiguranjem i osiguranjem za slučaj smrti uslijed prometne nesreće s dodatnom osiguranom svotom za slučaj doživljenja, s prinosom od 1,23% do 2,03% godišnje (ovisno o trajanju ugovora) – na premiju za osnovno osiguranje – koji se unaprijed računa i po isteku pripisuje svoti osiguranja za doživljenje. Ugovor o osiguranju može se sklopiti u EUR i u HRK.

ALIFE^{GARANT} pruža garanciju prinosa:

- do 2,3% ovisno o trajanju police i valuti u kojoj se ugovara
- potpuna zaštita uloženi sredstava
- prinos oslobođen poreza
- dostupnost sredstava već u prvoj godini.

Pokrića na polici su:

- doživljenje ugovorene dobi osiguranika
- doživljenje ugovorenog trajanja osiguranja
- ranije smrti osiguranika (prije isteka trajanja police).

Ukoliko je dodatno ugovoreno, mogu biti pokriveni sljedeći rizici:

- smrt uslijed nesretnog slučaja
- smrt uslijed prometne nesreće
- invalidnost kao posljedica tjelesne ozljede uslijed nesretnog slučaja
- dnevna naknada za bolničko liječenje kao posljedice tjelesne ozljede uslijed nesretnog slučaja.

Pokriće za slučaj smrti je isključeno ako je ugovaratelj, osiguranik ili korisnik namjerno izazvao osigurani slučaj, ako je u prvoj godini osiguranja nastupila smrt osiguranika uslijed samoubojstva ili smrt osiguranika prouzročena namjerno od korisnika osiguranja, a prije nego što su uplaćene minimalno tri godišnje premije osiguranja.

Svi pokriveni rizici kao i isključenja iz osiguranja po polici životnog osiguranja objašnjeni su u Općim uvjetima.

Bitni elementi ugovora o osiguranju u EUR su:

- Otkup osiguranja – po ovoj polici je moguć otkup osigurane svote i u prvoj godini osiguranja odnosno u svakoj godini osiguranja.
- Isplata osigurnine – nastupanjem osiguranog rizika smrt uslijed prometne nesreće u cijelosti su isključeni svi ostali možebitno ugovoreni rizici nesretnog slučaja kao i pokriće iz osnovnog paketa.
- Trajanje osiguranja – ugovora se na period od 3 do 5 godina.
- Plaćanje premije – minimalna premija 2.000,00 EUR. Maksimalna premija za doživljenje po jednom ugovaratelju 50.000,00 EUR, osim iznimno uz dopuštenje Direkcije.
- Pristup u osiguranje – pristupna dob je do 75 godine starosti, a istek do 78 godina starosti.

Bitni elementi ugovora o osiguranju u HRK su:

- Otkup osiguranja – po ovoj polici je moguće otkup osigurane svote po isteku prve godine osiguranja (iznimno i u prvoj godini osiguranja) odnosno u svakoj godini osiguranja.
- Isplata osigurnine – nastupanjem osiguranog rizika smrti uslijed prometne nesreće u cijelosti su isključeni svi ostali možebitno ugovoreni rizici nesretnog slučaja kao i pokriće iz osnovnog paketa.
- Trajanje osiguranja – ugovora se na period od 3 do 5 godina.
- Plaćanje premije – minimalna premija 15.000,00 HRK. Maksimalna premija za doživljenje po jednom ugovaratelju 375.000,00 HRK, osim iznimno uz dopuštenje Direkcije.

Obveze ugovaratelja osiguranja prije sklapanja police je plaćanje premije osiguranja prema ugovorenim rokovima i načinu plaćanja. Prilikom sklapanja ugovora o osiguranju, osiguranik ima obvezu navesti sve okolnosti značajne za ocjenu rizika. Nakon sklapanja police osiguranja života dužan je prijaviti svaku promjenu zanimanja i adrese za vrijeme trajanja roka police. Osiguranik je obavezan prijaviti nastanak osiguranog slučaja.

Cijena osiguranja se plaća unaprijed prilikom sklapanja police. Iznos premije i dinamika plaćanja uvijek su navedeni na polici osiguranja.

Pokriće traje od isteka dvadeset četvrtog sata dana koji je u polici upisan kao dan početka trajanja osiguranja, pod uvjetom da je do tada uplaćena premija ili prvi obrok premije, a traje do isteka dvadeset četvrtog sata dana koji je u polici upisan kao istek osiguranja.

Od dana kada je osiguratelj zaprimio ponudu osiguranje i uplatu premije osiguranja do dana početka trajanja osiguranja traje privremeno pokriće. Može trajati najdulje 30 dana u visini od polovice osigurnine za slučaj doživljenja. Pokriće prestaje u slučaju nastupa osiguranog slučaja, u slučaju zaprimanja zahtjeva za otkup police ili neplaćanja ugovorene premije osiguranja.

Ugovaratelj osiguranja ima pravo odustati od sklapanja police osiguranja u roku 30 dana od sklapanja ugovora i u tom periodu ne snosi nikakve troškove.

Slika 2. Polica osiguranja života

AGRAM AGRAMLIFE OSIGURANJE d.d.	
POLICA OSIGURANJA ŽIVOTA	
BROJ POLICE: 8105458	
OSIGURATELJNI PAKET ALIFEGARANT	
UGOVARATELJ OSIGURANJA:	OSIGURANIK:
Snježana Vidojević	SNJEŽANA VIDOJEVIĆ
OIB: _____	OIB: _____
AUGUSTA CESARCA 11	AUGUSTA CESARCA 11
HR - 20000 Dubrovnik	HR - 20000 Dubrovnik
POČETAK I ISTEK OSIGURANJA - 01.03.2019. do 01.03.2022. (3)	
NAČIN PLAĆANJA PREMIJE: JEDNOKRATNO UNAPRIJED	
OSIGURANI INTERES:	SVOTA OSIGURANJA:
① DOŽIVLJENJE kao istek ugovora	25.000,00 KN
② GARANTIRANI DOBITAK koji se pripisuje osiguranoj svoti pod ①	2.665,10 KN
③ RANIJA SMRT uslijed bolesti	25.000,00 KN
① do ③ Jednokratna premija	25.540,00 KN
④ SMRT uslijed nesretnog slučaja	50.000,00 KN
⑤ INVALIDNOST uslijed nesretnog slučaja	25.000,00 KN
⑥ SMRT uslijed prometne nesreće	100.000,00 KN
④ do ⑥ Jednokratna premija	297,00 KN
① do ⑥ UKUPNA JEDNOKRATNA PREMIJA	25.837,00 KN
☐ KORISNIK OSIGURANJA:	
● Za slučaj DOŽIVLJENJA isteka ugovora: OSIGURANIK	
● Za slučaj RANIJE SMRTI: JOSIP VIDOJEVIĆ, SUPRUG	
☐ VAŽNE NAPOMENE:	
● Sastavni dio ugovora uz ovu policu čine:	
■ Ponuda broj 0090039437	
■ Opći uvjeti za životno osiguranje AG-17 G	
POTPISI UGOVORNIH STRANA:	
UGOVARATELJ:	OSIGURANIK:
	Zagreb, 12.03.2019

Na primjeru prethodno prikazane police ugovaratelj osiguranja i osiguranik je ista osoba. Sklopljen je paket osiguranja ALIFE^{GARANT} u HRK. Ugovor o životnom osiguranju u osigurateljnom paketu sklopljen je kao dugoročno osiguranje, odnosno na razdoblje od 3 godine. Početak i istek osiguranja jasno su istaknuti na polici za osiguranje – 01.03.2019. do 01.03.2022. godine.

Premija osiguranja plaća se unaprijed, jednokratno za cijeli period trajanja osiguranja.

Osigurana svota za slučaj doživljenja isteka trajanja osiguranja osiguranika iznosi 25.000,00 HRK. Garantirani dobitak koji se pripisuje osiguranoj svoti od osigurane svote za doživljenje kao istek ugovora je 2.665,10 HRK. Osiguranu svotu za raniju smrt uslijed bolesti, ako je smrt nastupila za vrijeme trajanja osiguranja, osiguratelj je obvezan isplatiti iznos od 25.000,00 HRK. Ukupna jednokratna premija za osnovno osiguranje je 25.540,00 HRK.

Dodatno (dopunsko) osiguranje na primjeru ove police životnog osiguranja ugovorena su za slučaj smrti uslijed nesretnog slučaja, invalidnosti uslijed nesretnog slučaja i smrti uslijed prometne nesreće. Svota osiguranja za smrt osiguranika uslijed nesretnog slučaja ako u roku od 6 (šest) mjeseci od dana nastupanja nesretnog slučaja nastupi smrt osiguranika kao posljedica nesretnog slučaja iznosi 50.000,00 HRK. Naknada za invalidnost kao posljedica tjelesne ozljede osiguranika iz nesretnog slučaja je 25.000,00 HRK. Osigurana svota za smrt osiguranika kao posljedica prometne nesreće, ako je smrt nastupila odmah ili u roku od 30 (trideset) dana od prometne nesreće, iznosi 100.000,00 HRK. Iznos jednokratne premije za dodatno osiguranje je 297,00 HRK.

Ukupna jednokratna premija za ovu policu osnovnog i dodatnog osiguranja iznosi 25.837,00 HRK.

Za slučaj doživljenja isteka ugovora o osiguranju osigurnina se isplaćuje osiguraniku navedenom na polici osiguranja. Ugovaratelj osiguranja prilikom ugovaranja police naveo je da je korisnik osiguranja u slučaju ranije smrti suprug osiguranika.

Opći uvjeti čine sastavni dio ugovora o životnom osiguranju kojeg je ugovaratelj sklopio s osigurateljem. Općim se uvjetima za životno osiguranje s uključenim dodatnim (dopunskim) osiguranjem od nesretnog slučaja uređuju sva prava i obveze osoba iz ugovora o životnom osiguranju u osigurateljnom paketu ALIFE^{GARANT}.

6. ZAKLJUČAK

Ugovorom o životnom osiguranju osigurava se financijska zaštita obitelji u slučaju smrti, teške bolesti i sličnih nepredvidivih situacija. Osiguravajuća društva štednu komponentu stimuliraju povoljnim kamatama i velikim izborom proizvoda životnih i neživotnih osiguranja.

Osiguranik je nakon sklapanja ugovora o osiguranju dužan platiti premiju osiguranja, a osiguratelj je obvezan isplatiti osiguranu svotu osiguraniku ili korisniku osiguranja u slučaju nastupa osiguranog slučaja.

Analizom ponude životnih osiguranja utvrđeno je postojanje različitih proizvoda: ALIFE^{CLASSIC}, ALIFE^{PLUS}, ALIFE^{GARANT}, ALIFE^{JUNIOR}, ALIFE^{RISIKO} i ALIFE^{RISIKO C}. Na taj način osiguravajuće društvo AGRAM LIFE osiguranje d.d. postiglo je mogućnost pokrića potreba različitih potreba potencijalnih osiguranika.

U radu je analizom primjera police životnog osiguranja ALIFE^{GARANT} pokazana korist za osiguranika u slučaju doživljenja isteka trajanja osiguranja i u slučaju ranije smrti uslijed bolesti kao osnovno osiguranje te u slučaju smrti uslijed nesretnog slučaja, invalidnosti uslijed nesretnog slučaja i smrti uslijed prometne nesreće kao dopunsko osiguranje.

LITERATURA

1. AGRAM LIFE osiguranje d.d. (2021.) [Internet] raspoloživo na: <https://www.agramlife.hr/>
2. Bijelić, M. (2002) *Osiguranje i reosiguranje*. Zagreb: Tectus d.o.o.
3. Ćurak, M. i Jakovčević, D (2007) *Osiguranje i rizici*. Zagreb: RRIF plus – d.o.o.
4. Hanfa: Osiguranje [Internet] raspoloživo na: <https://www.hanfa.hr/getfile.ashx/?fileId=42496>
5. Hrvatski ured za osiguranje: Ključne informacije o tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj. [Internet] raspoloživo na: https://huo.hr/upload_data/site_files/kljucne-informacije-20191.pdf
6. Stipić, M. (2008) *Osiguranje s osnovama reosiguranja*. Split, Sveučilište u Splitu
7. Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 30/15, 112/18, 63/20, 133/20 na snazi od 10.12.2020.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Poslovi osiguranja osiguravajućih društava u RH..... 8

Tablica 2. Broj novih životnih osiguranja u 2019. godini..... 16

POPIS SLIKA

Slika 1. Shema organizacijske strukture društva.....	18
Slika 2. Polica osiguranja života	26

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Broj osiguravajućih društava u 2019.	7
Grafikon 2. Udjeli u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji životnih osiguranja na tržištu Republike Hrvatske.....	19
Grafikon 3. Udjeli u ukupnoj zaračunatoj bruto premiji na tržištu osiguranja Republike Hrvatske	20